

SZKOŁA DOKTORSKA IPPT PAN

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ IPPT PAN

Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Fizyczne podstawy metod doświadczalnych stosowanych w mechanice				
	w j. angielskim	The physical basis of experimental methods used in mechanics				
Rodzaj zajęć	Wykłady					
Kierownik przedmiotu	Prof. dr hab. inż. Wiera Oliferuk			Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. inż. Wiera Oliferuk	
Jednostka realizująca	Laboratorium Termoplastyczność Zakład Mechaniki Materiałów	Dyscyplina/y naukowa/e	Inżynieria mechaniczna, Inżynieria materiałowa			
Poziom kształcenia	kształcenie doktorantów	Semestr studiów	letni lub zimowy			
Język zajęć	angielski lub polski					
Forma zaliczenia	egzamin	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	30	Sumaryczna liczba ECTS	3	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	2	0	0	0	0
	łącznie w semestrze	30	0	0	0	0

1. Wymagania wstępne

Znajomość praw fizyki i rozumienie ich matematycznego zapisu. Te umiejętności mieszczą się w wymaganiach wyższych studiów technicznych.

2. Cele przedmiotu

- wykazanie, że podstawą wyznaczania dowolnej wielkości fizycznej charakteryzującej badany obiekt jest określone zjawisko opisane prawami fizyki,
- zachęcenie doktorantów zajmujących się modelowaniem procesów do konfrontacji wprowadzanych założeń z wynikami eksperymentów,
- analiza przykładów nieniszczących metod eksperymentalnych i przedstawienie znaczenia tych metod we współczesnej mechanice.

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

1. Wprowadzenie

- struktura współczesnych badań naukowych,
- metody eksperymentalne w naukach przyrodniczych i technice,
- metody eksperymentalne w świecie przednaukowym,
- Galileusz Galilei jako prekursor współczesnych metod eksperymentalnych w mechanice,

SZKOŁA DOKTORSKA IPPT PAN

- metrologia i jej początki, Międzynarodowy Układ Jednostek Miar.
- 2. Właściwości materiału decydujące o jego reakcji na obciążenia mechaniczne:
  - definicje naprężenia i odkształcenia oraz wybór miary tych wielkości,
  - badanie materiału poddanego obciążeniu jednoosiowemu,
    - a) granica plastyczności i metody jej wyznaczenia,
    - b) zależność granicy plastyczności od prędkości odkształcenia,
    - c) moduł Younga i metody jego wyznaczenia,
    - d) pola odkształcenia podczas deformacji materiału – metoda DIC (Digital Image Correlation – korelację obrazów cyfrowych).
- 3. Bilans energetyczny w procesie odkształcania materiału:
  - wielkości fizyczne opisujące stan termodynamiczny odkształconego materiału: energia wewnętrzna, entropia i energia swobodna,
  - proces magazynowania energii podczas odkształcania plastycznego i metody jej wyznaczenia,
  - szybkość magazynowania energii jako miara podziału pracy odkształcania plastycznego na magazynowaną energię i ciepło w każdej chwili procesu odkształcania.
- 4. Niestabilność odkształcenia plastycznego:
  - kryterium Considre’a i jego ograniczenia,
  - utrata szybkości magazynowania energii w obszarze lokalizacji odkształcenia plastycznego jako wskaźnik niestabilności odkształcenia plastycznego,
  - wyznaczenie punktu niestabilności tego odkształcenia,
- 5. Nieniszczące, eksperymentalne metody badań:
  - zjawiska fizyczne wykorzystywane w nieniszczących metodach badań: podstawy metod ultradźwiękowych, prądów wirowych i bezkontaktowego pomiaru pól temperatury,

Laboratorium

nie dotyczy

4. Efekty uczenia się

Numer efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnie z 8. PRK	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
Wiedza			
1	Absolwent wie i rozumie, że wyznaczenie dowolnej wielkości fizycznej charakteryzującej badany wynik z odpowiedniego fizycznego prawa.	P8S_WG	egzamin
2	Absolwent zna sposoby opisu deformacji materiału, zna i rozumie istotę parametrów potrzebnych do tego opisu.	P8S_WG	egzamin
3	Absolwent wie jak wykorzystać nabytą wiedzę przy ewntualnym modelowaniu numerycznym badanych procesów oraz potrafi tę wiedzę upowszechnić.	P8S_WK	ocena aktywności podczas zajęć

SZKOŁA DOKTORSKA IPPT PAN

Umiejętności			
1	Absolwent umie zastosować metodę DIC (Digital Image Correlation – korelację obrazów cyfrowych) do wyznaczania pól odkształcenia w procesie deformacji badanego materiału .	P8S_UW	Egzamin
2	Absolwent potrafi opisać przemiany energii podczas deformacji materiałów polikrystalicznych i wyznaczyć zakres stabilnej deformacji plastycznej.	P8S_UW	egzamin
3	Absolwent potrafi zaprojektować stanowisko do badania procesu przemiany energii podczas deformacji badanego materiału.	P8S_UW	ocena aktywności podczas zajęć i wynik egzaminu
4	Absolwent umie przenieść nabytą wiedzę do sfery przemysłowej i upowszechnić wyniki swoich badań.	P8S_UW	ocena aktywności podczas zajęć
Kompetencje społeczne			
1	Absolwent potrafi analizować zadanie badawcze w sposób kreatywny, to znaczy stara się udoskonalić lub uprościć proces badań.	P8S_UO	ocena aktywności podczas zajęć
2	Absolwent potrafi krytycznie ocenić dorobek reprezentowanej dyscypliny naukowej, w tym własnego wkładu w rozwój tej dyscypliny.	P8S_KK	ocena aktywności podczas zajęć

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe;

5. Kryteria oceny

ocena aktywności podczas zajęć, wynik egzaminu.

6. Literatura

Literatura podstawowa

[1] M. B. Bewer, D. L. Hold, A. L. Titghener, **THE STORED ENERGY OF COLD WORK**, Pergamon Press, Oxford, New York, Toronto, Sydney, Braunschweig, 1973.

[2] H. B. Callen, **THERMODYNAMICS**, John Wiley and Sons, New York, London, 1960

Literatura uzupełniająca:

[1] A. Oleś, **METODY DOŚWIADCZALNE FIZYKI CIAŁA STAŁEGO**, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa, 1998,

[2] W. Oliferuk, **TERMOGRAFIA PODCZERWIENI W NIENISZCZĄCYCH BADANIACH MATERIAŁÓW I URZĄDZEŃ**, Biuro Gamma, Warszawa 2007.

7. Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**

Lp.	Opis	Liczba godzin
1	godziny kontaktowe z wykładownicą wynikające z planu	30
2	Godziny kontaktowe z wykładownicą w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	15

SZKOŁA DOKTORSKA IPPT PAN

3	Godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	25
4	godziny pracy samodzielnej studenta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	35
Sumaryczny nakład pracy studenta		105
Liczba punktów ECTS		3

** 1 ECTS pracy = $25 \div 30$ godzin nakładu pracy studenta (np. 2 ECTS $\approx$ 60 godzin; 4 ECTS $\approx$ 110 godzin)